

Tamás, Urbán Norbert, Varga Eszter, Bujnóczki Zalán, Kiss László rajzoló.

ISTVÁNOVITS ESZER – ALMÁSSY KATALIN –
JAKAB ATTILA – GERGELY BALÁZS – SCHOLTZ RÓBERT –
PINTYE GÁBOR – KÁDAS ZOLTÁN

279. Nyíregyháza-Oros, Kánya-hegy-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) R, Ú

A Nyíregyházát keletről elkerülő út 28. sz. lelőhelyén a 2002. évi terepjárás során kora bronzkori és császárkori települések nyomait regisztráltuk. A nyomvonalától kissé nyugatra egy szétszántott rézkori objektum (feltehetőleg ház?) maradványait figyeltük meg a szántásban.

2004-ben a nyomvonalba eső 3433 m²-en késő rézkori település részletét tártuk fel. A terület erősen lejt nyugati, illetve délnyugati irányban. Az objektumok egy része igen mély részen került elő. Általában feltört az aljukban a víz. Az altalaj alapvetően sárga homok.

Összesen 13 régészeti objektumot tártunk fel: 9 késő rézkori gödröt, 3 lelet nélküli – de valószínűleg ugyancsak a rézkori településhez tartozó – gödröt és 1 újkori objektumot. Az egyik rézkori gödörben egy edénydepót találtunk.

GINDELE RÓBERT – KÁDAS ZOLTÁN

280. Nyíregyháza-Oros, Lévai-tag

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza

A Nyíregyházát keletről elkerülő út 53. sz. lelőhelye a Balkányi főfolyás keleti partját alkotó homokháton húzódik végig. Északon a 33. lelőhelyhez kapcsolódik, ettől egy 50 m széles erdősáv választotta el, amely alatt a régészeti jelenségek nem szűntek meg. Délen a lelőhely határát egy gázvezeték vonala jelenti.

A nyomvonal alatti 15 452 m² területen 519 régészeti objektumot tártunk fel. A keltezhető régészeti objektumok közül egy bronzkori gödör, az összes többi egy császárkori telep része. Közülük 11 ház, 1 akol, 9 kút, 3 füstölő, 2 árok és 235 gödör, illetve gödörbokor. Nem tudtuk meghatározni, de nyilván ugyanennek a telepnek az objektuma 2 ház, 11 árok, 30 cölöplyuk, 213 gödör.

A feltárt telepobjektumok két területen mutattak sűrűsödést. A lelőhely északi részén két ház valószínűleg a 33. sz. lelőhely déli részén feltárt telephez kapcsolódik. A lelőhely közepén, egy természetes magaslaton csoportosult a többi kilenc feltárt ház. A házak alaprajzi elrendezése és szerkezete nem egységes. Az eltérés valószínűleg különböző építési eljárás eredménye, amely adódhat mind kronológiai, mind funkcionális különbségekből.

Mindkét házcsoporthoz közelében egy-egy füstölőt találtunk. Ezek egy-egy tűzteret alkotó gödörből és ezekhez csatornával csatlakozó egy-egy füsttérből álltak. A házcsoporthoz körül a – leginkább tárolóveremként szolgáló – gödrök sűrűsödtek. Gyakori volt a gödrök alján a

vékony hamuréteg. Egyes gödrökben egész disznó-, vagy kutyacontvázak feküdtek, illetve két gödörben egy-egy emberi csontváz. Az árkok többsége egyenes, K-Ny tájolású; kettő ívelt, egy pedig ovális területet zár körül.

A lelőhely leglátványosabb objektumai a kutak. A talajvíz szintjének közelében megőrződtek az oldalak biztosítására szolgáló vesszőfonatok: 14–20 vastagabb, függőlegesen levert cövek köré, vékonyabb faágakból font sövény.

A leletanyag többségét a kerámia adja. A legnagyobb mennyiségben a finoman iszapolt szürke áru került elő, kisebb számban mindenütt finom vörös áru is kíséerte. Kisebbszámban, de mindenütt előkerült kézi kerámia is. A szemcsésebb, korongolt kerámia viszont csak három – a lelőhely közepén csoportosuló – objektumban fordult elő. A kevés számú fémleletből csak egy ívelt és csavart végű fémhuzal – talán egy vödör füle –, valamint egy sarló pengéje érdemel említést.

MARTA, LIVIU – KÁDAS ZOLTÁN – ASTALOS, CIPRIAN

281. Nyíregyháza-Oros, Malom-hegy-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) I

A Nyíregyházát keletről elkerülő út 32. sz. lelőhelyén 2002-ben a terepjárás során bronzkori, vaskori(?), császárkori és népvándorlás kori(?) cserepeket gyűjtöttünk. A lelőhelyet közepesen intenzívnek becsültük. A 2004. évi megelőző feltáráskor a humuszolás során mindössze egy gödörre és egy árokra akadtunk. Koruk kérdéses.

GINDELE RÓBERT – KÁDAS ZOLTÁN

282. Nyíregyháza-Oros, Nagyrét-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) R, B, Sza, Á

A Nyíregyházát keletről elkerülő út építését megelőzően régészeti feltárást végeztünk a dűlő területére eső négy lelőhelyen.

25. sz. lelőhely: A 2002–2003. évi terepbejárás során nagyobb mennyiségű rézkori, bronzkori és középkori cserepet gyűjtöttünk. 2004-ben szondázó kutatást végeztünk 3400 m²-nyi területen. Annak ellenére, hogy a szántásban továbbra is nagyobb mennyiségű kora bronzkori és Árpád-kori kerámiát találtunk, régészeti objektum nem került elő. Ez arra utal, hogy a lelőhelyet a mezőgazdasági munka elpusztította. Ugyanakkor egy igen mély fekvésű részről van szó, ami kérdésessé teszi, hogy csakugyan lelőhely-e.

29. sz. lelőhely: A 2002–2003-as terepjárás során rézkori és császárkori településnyomokat regisztráltunk. 2004-ben 13 449 m²-t kutattunk, összesen 52 objektumot tártunk föl. Többségük rézkori, de néhány császárkori és Árpád-kori is akadt közöttük. A feltárást több újkori objektum nehezítette. Az Árpád-kori házak közül 3 víz közelében egy csoportban került elő, közülük kettő ún. „nyeles” ház.

Az objektumok közül rézkori 24 gödör, 1 árok, közelebből nem meghatározható őskori – valószínűleg az